Wymagania edukacyjne. Klasa 4. Zakres podstawowy

Tematy 1.–34.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. II WOJNA ŚWIATOWA					
1. Wojna obronna Polski w 1939 r.	**Uczeń:** • wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.; • wyjaśnia pojęcia: blitzkrieg i wojna totalna; • wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r.	**Uczeń:** • wymienia cele ataku Niemiec i ZSRS na Polskę; • przedstawia bilans walk z września i początków października 1939 r.; • przedstawia udział ludności cywilnej w obronie kraju we wrześniu 1939 r.	**Uczeń:** • przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w obronie Warszawy oraz znaczenie obrony Westerplatte; • przedstawia działania Anglii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej; • przedstawia okoliczności ataku ZSRS na Polskę	**Uczeń:** • charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; • wyjaśnia, dlaczego wojnę obronną Polski można określić jako wojnę totalną; • ocenia szanse Polaków w wojnie obronnej 1939 r.	**Uczeń:** • przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości we wrześniu i początkach października 1939 r.; • wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako *polskie Termopile*
2. Działania wojenne w latach 1939–1941	**Uczeń:** • pokazuje na mapie tereny opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940; • wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna"; • wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS	**Uczeń:** • pokazuje na mapie tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941; • charakteryzuje etapy bitwy o Anglię; • wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej	**Uczeń:** • przedstawia reakcję władz Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; • wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię; • wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne	**Uczeń:** • przedstawia reakcję ludności Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; • porównuje metody stosowane w czasie zajmowania terenów przez ZSRS wobec Finlandii oraz republik bałtyckich; • wyjaśnia, co ułatwiało Hitlerowi zajmowanie terenów ZSRS, i co spowodowało jego ostateczną porażkę	**Uczeń:** • przedstawia postaci i wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa, prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat II wojny światowej

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
3. Polityka Niemiec w okupowanej Europie	**Uczeń:** • wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych; • charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej; • przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee	**Uczeń:** • przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej; • wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie; • wyjaśnia, w jaki sposób władze III Rzeszy starały się włączyć władze i ludność terenów okupowanych w swoją politykę wobec ludności żydowskiej	**Uczeń:** • wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni; • charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich; • wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych	**Uczeń:** • wyjaśnia, co wpływało na różną politykę Niemców wobec krajów okupowanych; • wyjaśnia, dlaczego nazwisko Vidkuna Quislinga stało się synonimem kolaboracji; • wymienia inne grupy ludności, które poddano eksterminacji i wyjaśnia, dlaczego	**Uczeń:** • charakteryzuje trzy grupy partyzanckie działające na terenie Jugosławii: czetnicy, ustasze i komuniści; • wyjaśnia przyczyny różnic między nimi
4. Wielka koalicja i przełom na frontach	**Uczeń:** • wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji; • wymienia przykładowe postanowienia *Karty atlantyckiej*; • wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew, które zmieniły sytuację na frontach II wojny światowej; • wymienia przykładowe postanowienia konferencji w Teheranie	**Uczeń:** • wymienia przykładowe postanowienia *Deklaracji Narodów Zjednoczonych*; • przedstawia znaczenie konferencji w Teheranie; • wyjaśnia, które bitwy i dlaczego miały przełomowe znaczenie dla sytuacji na frontach II wojny światowej	**Uczeń:** • przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji; • przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej; • wymienia cele ekspansji japońskiej na Dalekim Wschodzie	**Uczeń:** • wyjaśnia, które państwa i dlaczego odgrywały największą rolę w koalicji antyhitlerowskiej; • wyjaśnia znaczenie *Lend-Lease Act* dla sytuacji wojennej w Europie; • charakteryzuje sytuację we Włoszech po obaleniu Benito Mussoliniego	**Uczeń:** • wyjaśnia, dlaczego Francja nie była sygnatariuszem *Deklaracji Narodów Zjednoczonych* z 1942 r.
5. Zakończenie II wojny światowej	**Uczeń:** • wymienia i pokazuje na mapie miejsca ostatnich bitew II wojny światowej;	**Uczeń:** • wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie dotyczące Niemiec;	**Uczeń:** • wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie;	**Uczeń:** • wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie;	**Uczeń:** • porównuje sposób prowadzenia działań wojennych i postęp techniczny w czasie I i II wojny światowej

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• wymienia postanowienia konferencji w Jałcie dotyczące Niemiec	• wymienia skutki II wojny światowej	• wymienia postanowienia konferencji w Jałcie; • przedstawia bilans II wojny światowej	• wyjaśnia, w jaki sposób pozycja poszczególnych państw w koalicji antyhitlerowskiej wpływała na decyzje i działania podejmowane przez koalicję	
II. POLSKA W LATACH II WOJNY ŚWIATOWEJ					
6. Polska pod okupacją niemiecką	**Uczeń:** • pokazuje na mapie linię podziału państwa polskiego między okupantów oraz podziały ziem okupowanych przez III Rzeszę i ZSRS; • wymienia przykłady polityki władz niemieckich wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych	**Uczeń:** • podaje przykłady eksterminacji elit polskich na ziemiach okupowanych przez Niemców; • charakteryzuje postawy Polaków wobec ludności żydowskiej w czasie II wojny światowej	**Uczeń:** • przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków w Generalnym Gubernatorstwie; • wyjaśnia, co wpływało na postawy Polaków wobec Żydów w czasie II wojny światowej; • wyjaśnia, co to była granatowa policja	**Uczeń:** • przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków na ziemiach wcielonych do III Rzeszy; • wyjaśnia przyczyny różnic w polityce Niemiec wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych; • wyjaśnia, co oznaczało przyjęcie volkslisty i jak traktowano Polaków, którzy się na niej znaleźli na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie	**Uczeń:** • na wybranym przykładzie przedstawia losy powstańców śląskich i ich rodzin w czasie II wojny światowej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
7. Ziemie polskie pod okupacją sowiecką	**Uczeń:** • przedstawia przeprowadzone na ziemiach okupowanych przez ZSRS zmiany administracyjne; • wymienia przykładowe represje wobec Polaków pod okupacją sowiecką; • wyjaśnia, co to była zbrodnia katyńska	**Uczeń:** • przedstawia sposób, w jaki doszło do włączenia Kresów Wschodnich do republik sowieckich; • przedstawia losy polskich oficerów wziętych do niewoli sowieckiej; • przedstawia schemat deportacji Polaków z Kresów Wschodnich	**Uczeń:** • przedstawia konsekwencje zmian administracyjnych przeprowadzonych na ziemiach polskich pod okupacją sowiecką; • charakteryzuje politykę władz sowieckich wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych	**Uczeń:** • wyjaśnia, dlaczego na początku władze sowieckie inaczej traktowały ludność białoruską i ukraińską niż polską i na czym to polegało; • przedstawia sytuację Polaków na Wileńszczyźnie	**Uczeń:** • przedstawia losy przykładowych komunistów polskich lub Polaków sympatyzujących z komunizmem, którzy na początku wojny znaleźli się na terenach okupowanych przez ZSRS

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
8. Władze polskie na uchodźstwie	**Uczeń:** • wymienia osoby pełniące funkcje państwowe na uchodźstwie; • wymienia postanowienia układu Sikorski–Majski; • wyjaśnia, co spowodowało zerwanie stosunków z ZSRS	**Uczeń:** • wyjaśnia, co to była Rada Narodowa RP • wymienia cele działań rządu polskiego na uchodźstwie; • przedstawia przykładowe wydarzenia, które wpłynęły na relacje polsko-sowieckie w czasie II wojny światowej; • przedstawia działalność Jana Karskiego	**Uczeń:** • przedstawia okoliczności powstania polskich władz na uchodźstwie; • charakteryzuje stosunki władz londyńskich z ZSRS; • przedstawia działania polskich władz na uchodźstwie podjęte w obronie ludności żydowskiej	**Uczeń:** • wyjaśnia, co wpływało na relacje polsko-radzieckie w czasie II wojny światowej; • wyjaśnia, co wpływało na pozycję międzynarodową władz polskich na uchodźstwie; • ocenia, które cele udało się zrealizować władzom polskim na uchodźstwie	**Uczeń:** • przedstawia losy Prezydenta Ignacego Mościckiego, ministra spraw zagranicznych Józefa Becka i marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego po internowaniu w Rumunii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
9. Polskie Państwo Podziemne	**Uczeń:** • wymienia organy wojskowe i cywilne Polskiego Państwa Podziemnego; • wymienia Komendantów Głównych AK; • wymienia przykładowe działania pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; • wymienia przykładowe działania pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego	**Uczeń:** • przedstawia proces formowania się struktur wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; • przedstawia działalność małego sabotażu; • wymienia Delegatów Rządu na Kraj; • wymienia przykładowe oddziały zbrojne tworzone przez partie polityczne	**Uczeń:** • przedstawia działalność pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; • przedstawia działalność pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego; • charakteryzuje powstanie w getcie warszawskim	**Uczeń:** • wyjaśnia, dlaczego dochodziło do zmian w strukturach wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; • ocenia, jakie znaczenie miała działalność Polskiego Państwa Podziemnego dla Polaków pod okupacją	**Uczeń:** • przedstawia, jak wyglądała współpraca między organizacjami żydowskimi a Polskim Państwem Podziemnym; • wskazuje, kiedy w przeszłości Polacy stworzyli podobne struktury organizacyjne
10. Polacy na frontach II wojny światowej	**Uczeń:** • wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy z udziałem polskich oddziałów; • przedstawia rolę polskich lotników w bitwie o Anglię; • wymienia armie polskie, które powstały w Związku Sowieckim	**Uczeń:** • przedstawia proces kształtowania się Polskich Sił Zbrojnych; • przedstawia okoliczności tworzenia dwóch armii polskich w ZSRS; • przedstawia znaczenie wybranych bitew, w których brały udział oddziały polskie	**Uczeń:** • wymienia przykładowe miejsca tworzenia polskich oddziałów i wyjaśnia, dlaczego właśnie tam one powstawały; • przedstawia rolę polskich okrętów w czasie II wojny światowej; • przedstawia znaczenie bitew i rolę, jaką odegrały w nich oddziały polskie	**Uczeń:** • porównuje okoliczności tworzenia dwóch polskich armii w ZSRS; • przedstawia szlak bojowy wybranych oddziałów polskich; • ocenia wkład polskich oddziałów w działania wojenne II wojny światowej	**Uczeń:** • na podstawie informacji z podręcznika i innych źródeł przedstawia stosunek mieszkańców miast europejskich do oddziałów PSZ

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
11. Sytuacja Polski i Polaków w przełomowym okresie wojny (1942–1943)	**Uczeń:** • wymienia polskie organizacje komunistyczne powstałe na ziemiach polskich i w ZSRS; • przedstawia program polskich komunistów; • wyjaśnia, co to była zbrodnia wołyńska	**Uczeń:** • przedstawia relacje polsko-ukraińskie przed i w czasie II wojny światowej; • wyjaśnia podłoże zbrodni wołyńskiej; • wymienia postanowienia *Manifestu* PKWN	**Uczeń:** • przedstawia cele powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; • przedstawia proces kształtowania się władz komunistycznych na ziemiach polskich; • charakteryzuje działalność polskich komunistów	**Uczeń:** • przedstawia okoliczności powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; • przedstawia sytuację Polaków na Kresach po 1941 r.; • wyjaśnia różnice między programami polskich komunistów i Rady Jedności Narodowej	**Uczeń:** • ocenia, jak decyzje podejmowane na konferencjach w Teheranie i Jałcie wpływały na pozycję władz londyńskich i komunistycznych ośrodków władzy na ziemiach polskich
12. Powstanie warszawskie	**Uczeń:** • wymienia założenia akcji „Burza"; • wymienia przykładowe przyczyny wybuchu powstania warszawskiego; • wymienia przykładowe wydarzenia z powstania warszawskiego; • wymienia przykładowe skutki powstania warszawskiego	**Uczeń:** • wymienia przykładowe działania podjęte w ramach akcji „Burza"; • przedstawia przebieg powstania warszawskiego; • przedstawia stosunek wojsk niemieckich i wspierających je jednostek do powstańców i ludności cywilnej Warszawy; • wymienia dowódcę powstania warszawskiego	**Uczeń:** • przedstawia okoliczności wybuchu powstania warszawskiego; • charakteryzuje stosunek ludności cywilnej do walk powstańczych w Warszawie; • przedstawia stosunek aliantów do powstania warszawskiego	**Uczeń:** • ocenia szanse realizacji założeń akcji „Burza"; • wyjaśnia, co wpływało na stosunek ludności cywilnej do powstania warszawskiego; • wyjaśnia, co wpływało na stosunek aliantów do powstania warszawskiego; • przedstawia bilans powstania warszawskiego	**Uczeń:** • ocenia zasadność wybuchu powstania warszawskiego, przedstawiając argumenty zwolenników i przeciwników jego wybuchu
III. POLSKA I ŚWIAT PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ					
13. Świat po II wojnie światowej	**Uczeń:** • pokazuje na mapie zmiany polityczne, które nastąpiły w wyniku II wojny światowej; • wymienia cele działalności Organizacji Narodów Zjednoczonych; • wymienia organy ONZ;	**Uczeń:** • wymienia przykładowe skutki II wojny światowej w różnych dziedzinach życia; • wyjaśnia, jakie treści zawiera *Karta Narodów Zjednoczonych*; • wymienia przykładowe uprawnienia organów ONZ;	**Uczeń:** • przedstawia straty gospodarczo-społeczne spowodowane II wojną światową; • wymienia przyczyny i wskazuje kierunki migracji ludności po II wojnie światowej;	**Uczeń:** • wyjaśnia, jak doszło do powstania dwóch państw chińskich; • przedstawia wpływ II wojny światowej na sztukę; • wyjaśnia w pełni, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej	**Uczeń:** • przedstawia różne reakcje artystów, inne niż w podręczniku, na doświadczenia II wojny światowej; • wymienia przykładowe misje pokojowe ONZ, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• wyjaśnia, jakie treści zawiera *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka*	• wymienia przykładowe organizacje afiliowane i współpracujące z ONZ	• wyjaśnia częściowo, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej		
14. Początki zimnej wojny	**Uczeń:** • wyjaśnia pojęcia: zimna wojna, żelazna kurtyna, NATO, Układ Warszawski; • przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej	**Uczeń:** • przedstawia proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; • wyjaśnia, jaką rolę miały odgrywać NATO i Układ Warszawski	**Uczeń:** • wyjaśnia pojęcia: doktryna Trumana i plan Marshalla; • przedstawia okoliczności powstania Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO) i Układu Warszawskiego; • porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; • wymienia przyczyny i skutki wojny koreańskiej	**Uczeń:** • wyjaśnia specyficzną sytuację Jugosławii wśród państw komunistycznych; • porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej; • wyjaśnia, w jaki sposób starano się ograniczyć wpływy komunistyczne w Europie Zachodniej i Południowej	**Uczeń:** • wyjaśnia, na czym polegała taktyka salami, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
15. Powojenna Polska	**Uczeń:** • pokazuje na mapie zmiany w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; • pokazuje na mapie kierunki migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski	**Uczeń:** • przedstawia sytuację gospodarczą na ziemiach polskich po II wojnie światowej; • wymienia ośrodki emigracji polskiej po II wojnie światowej	**Uczeń:** • wyjaśnia przyczyny zmian w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; • wyjaśnia przyczyny migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski	**Uczeń:** • przedstawia sytuację społeczną na ziemiach polskich po II wojnie światowej; • przedstawia sytuację Polaków i władz polskich na emigracji i w ZSRS	**Uczeń:** • przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po II wojnie światowej w jego regionie
16. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce	**Uczeń:** • przedstawia wyniki referendum z 1946 r. i wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 1947 r.; • wymienia założenia reformy rolnej z 1944 r.; • wyjaśnia pojęcia: proces szesnastu, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	**Uczeń:** • przedstawia okoliczności procesu szesnastu i powstania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej; • wyjaśnia, na czym polegała gospodarka centralnie planowana; • przedstawia założenia planu trzyletniego	**Uczeń:** • przedstawia represje stosowane wobec ludności polskiej przez bezpiekę; • wyjaśnia, jakie były cele zmian gospodarczych wprowadzanych przez komunistów	**Uczeń:** • wyjaśnia, w jaki sposób komuniści umacniali swoją władzę w Polsce; • ocenia skuteczność i efektywność polityki gospodarczej władz komunistycznych w Polsce	**Uczeń:** • wyjaśnia polityczne względy lokalizacji Nowej Huty pod Krakowem; • wymienia inne przykłady inwestycji przemysłowych, które miały odegrać podobną rolę, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
17. Niepodległościowe podziemie zbrojne	**Uczeń:** • wymienia przykładowe organizacje polskiego podziemia niepodległościowego i ich dowódców; • wymienia cele Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”	**Uczeń:** • przedstawia metody walki komunistów z oddziałami podziemia niepodległościowego; • wyjaśnia, z czym wiązały nadzieję na zmianę sytuacji w Polsce organizacje powstałe po rozwiązaniu Armii Krajowej	**Uczeń:** • przedstawia motywy, którymi kierowali się żołnierze kontynuujący walkę zbrojną po zakończeniu II wojny światowej; • wymienia różne nurty ideowe wśród organizacji niepodległościowych	**Uczeń:** • przedstawia bilans działalności polskiego podziemia niepodległościowego; • wyjaśnia genezę określenia żołnierze wyklęci / żołnierze niezłomni	**Uczeń:** • przedstawia działalność oddziału poakowskiego dowodzonego przez Antoniego Hedę „Szarego” lub innego oddziału podziemia niepodległościowego nieopisanego w podręczniku
18. Stalinizm w Polsce	**Uczeń:** • przedstawia represje aparatu bezpieczeństwa wobec społeczeństwa polskiego w okresie stalinizmu; • wymienia przykładowe środki propagandowe stosowane przez komunistów; • wymienia przykładowe postanowienia konstytucji PRL	**Uczeń:** • wymienia najważniejsze postanowienia konstytucji PRL; • charakteryzuje politykę gospodarczą komunistów w 1. połowie lat 50. XX w.	**Uczeń:** • charakteryzuje metody indoktrynacji i propagandy stosowane przez władze komunistyczne; • charakteryzuje politykę władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego; • przedstawia rolę aparatu partyjnego i aparatu bezpieczeństwa w umacnianiu władzy komunistycznej	**Uczeń:** • przedstawia rolę wojska w umacnianiu władzy komunistycznej; • ocenia, skutki polityki gospodarczej pierwszej połowy lat 50. XX w.; • wyjaśnia, co wpływało na różny stosunek społeczeństwa polskiego do władz komunistycznych w Polsce	**Uczeń:** • wskazuje elementy polityki wewnętrznej komunistów polskich wzorowane na ZSRS; • wskazuje różnice między sytuacją w Polsce a w krajach Bloku Wschodniego
IV. ŚWIAT W 2. POŁOWIE XX W.					
19. Europa Środkowa pod wpływem ZSRS	**Uczeń:** • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w krajach bloku wschodniego po śmierci Józefa Stalina (Węgry, Czechosłowacja);	**Uczeń:** • charakteryzuje proces destalinizacji w ZSRS i krajach bloku wschodniego; • wyjaśnia, na czym polegała doktryna Breżniewa; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w NRD oraz reakcję na nie władz ZSRS	**Uczeń:** • charakteryzuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina: wydarzenia w NRD, powstanie węgierskie i Praską Wiosnę; • porównuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina;	**Uczeń:** • przedstawia politykę zagraniczną Nikity Chruszczowa; • ocenia szanse przeprowadzenia liberalnych reform w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina	**Uczeń:** • przedstawia, w jaki sposób pamięć o wystąpieniach społecznych została uczczona w przestrzeni publicznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• przedstawia reakcję władz ZSRS na wystąpienia społeczeństw w Czechosłowacji i na Węgrzech		• wskazuje różnice w reakcji państw i społeczeństw bloku wschodniego na wystąpienia w NRD, Czechosłowacji i na Węgrzech		
20. Dekolonizacja w Azji i Afryce	**Uczeń:** • przedstawia zmiany na mapie świata powstałe w wyniku procesu dekolonizacji po II wojnie światowej; • wymienia przykładowe skutki procesu dekolonizacji	**Uczeń:** • wyjaśnia wpływ II wojny światowej na proces dekolonizacji; • przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez Indie; • wyjaśnia pojęcia: apartheid i neokolonializm	**Uczeń:** • przedstawia i porównuje proces dekolonizacji przeprowadzany przez Wielką Brytanię i Francję; • charakteryzuje przemiany w Republice Południowej Afryki	**Uczeń:** • przedstawia stosunek mocarstw i ONZ do procesu dekolonizacji; • przedstawia bilans procesu dekolonizacji	**Uczeń:** • przedstawia problemy związane z procesem dekolonizacji obecne w literaturze i filmie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
21. Konflikty na Bliskim Wschodzie	**Uczeń:** • przedstawia okoliczności powstania państwa Izrael w Palestynie; • pokazuje na mapie tereny Izraela	**Uczeń:** • pokazuje na mapie tereny sporne między Izraelem a państwami arabskimi; • przedstawia cele i charakteryzuje działalność Organizacji Wyzwolenia Palestyny	**Uczeń:** • charakteryzuje stosunki Izraela z państwami arabskimi; • wymienia przyczyny i skutki kolejnych wojen Izraela z państwami arabskimi	**Uczeń:** • przedstawia rolę islamu w życiu politycznym w państwach bliskowschodnich; • wymienia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie	**Uczeń:** • charakteryzuje współczesne relacje izraelsko-palestyńskie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
22. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS	**Uczeń:** • wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego; • wymienia przykładowe postanowienia aktu końcowego KBWE	**Uczeń:** • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; • przedstawia inne płaszczyzny, na których dochodziło do rywalizacji między Stanami Zjednoczonymi a ZSRS	**Uczeń:** • przedstawia sytuację na Kubie na przełomie lat 50. i 60. XX w.; • przedstawia przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; • przedstawia przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego	**Uczeń:** • przedstawia przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; • ocenia wpływ konfliktów międzynarodowych na pozycję Stanów Zjednoczonych i ZSRS	**Uczeń:** • przedstawia, w jaki sposób udział w wojnie w Wietnamie odcisnął się na społeczeństwie amerykańskim

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
23. Integracja europejska	**Uczeń:** • pokazuje na mapie proces rozszerzania się Wspólnot Europejskich, a potem Unii Europejskiej; • wymienia przykładowe przyczyny współpracy pomiędzy państwami europejskimi; • wymienia ojców założycieli Unii Europejskiej	**Uczeń:** • przedstawia etapy i obszary integracji europejskiej; • wymienia organy Unii Europejskiej i ich przykładowe kompetencje	**Uczeń:** • wymienia przyczyny współpracy i integracji pomiędzy państwami europejskimi; • wyjaśnia, co wpłynęło na pojawienie się idei integracji europejskiej	**Uczeń:** • ocenia korzyści, jakie wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej; • ocenia zagrożenia, jakie może nieść za sobą funkcjonowanie Unii Europejskiej	**Uczeń:** • wyjaśnia, czym się różnią i jakie mogą być konsekwencje różnych koncepcji jednoczenia Europy
24. Przemiany społeczne i kulturowe w 2. połowie XX w.	**Uczeń:** • wymienia zmiany demograficzne i społeczne w 2. połowie XX w.; • charakteryzuje kulturę masową 2. połowy XX w.	**Uczeń:** • przedstawia nurty w muzyce, literaturze i filmie w 2. połowie XX w.; • przedstawia zmiany w sztukach plastycznych w 2. połowie XX w.	**Uczeń:** • przedstawia konsekwencje przemian demograficznych i społecznych w 2. połowie XX w.; • przedstawia zmiany w pozycji kobiety w społeczeństwie w 2. połowie XX w.	**Uczeń:** • przedstawia nurty filozoficzne w 2. połowie XX w.; • wyjaśnia wpływ soboru watykańskiego II i pontyfikatu Jana Pawła II na przemiany w Kościele katolickim	**Uczeń:** • wymienia przykładowe filmy i dzieła literackie, które, jego zdaniem, najlepiej przedstawiają zmiany zachodzące w społeczeństwie w XX w. i uzasadnia swój wybór
V. POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA					
25. Postalinowska odwilż	**Uczeń:** • wyjaśnia, kto to byli puławianie i natolińczycy; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca	**Uczeń:** • wymienia zmiany w polityce władz komunistycznych po śmierci Józefa Stalina; • przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Władysława Gomułkę	**Uczeń:** • wyjaśnia, na czym polegała walka o władzę w łonie PZPR po śmierci Bolesława Bieruta; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki poznańskiego Czerwca	**Uczeń:** • ocenia, w której dziedzinie zmiany wprowadzane po śmierci Józefa Stalina były najbardziej widoczne; • ocenia politykę Władysława Gomułki w kontekście przemian w Polsce po śmierci Józefa Stalina	**Uczeń:** • ocenia rolę wyborów do sejmu w 1957 r. w kontekście przemian politycznych w 2. połowie lat 50. XX w., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
26. Polska w czasach Władysława Gomułki	**Uczeń:** • przedstawia obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego;	**Uczeń:** • charakteryzuje sytuację gospodarczą w okresie rządów Władysława Gomułki;	**Uczeń:** • wyjaśnia, dlaczego zorganizowano dwa odrębne obchody rocznicy wydarzenia związanego z początkiem Polski;	**Uczeń:** • przedstawia wpływ rywalizacji wewnątrz PZPR w latach 60. XX w. na wydarzenia Marca 1968 r.;	**Uczeń:** • wyjaśnia, co to było poselskie koło „Znak”, i przedstawia jego działalność, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Marca 1968 r.	• charakteryzuje stosunek władz komunistycznych do Kościoła katolickiego na przełomie lat 50. i 60. XX w.	• przedstawia rywalizację wewnątrz PZPR w latach 60. XX w.; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Marca 1968 r.	• ocenia znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.; • ocenia, w jakim stopniu Władysław Gomułka spełnił nadzieje Polaków związane z objęciem przez niego władzy	
27. PRL w okresie rządów Gierka	**Uczeń:** • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.	**Uczeń:** • wymienia cele polityki gospodarczej ekipy Edwarda Gierka i podaje przykłady jej realizacji; • wymienia zmiany wprowadzone do konstytucji w 1976 r.	**Uczeń:** • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; • przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.; • charakteryzuje politykę gospodarczą ekipy Gierka	**Uczeń:** • ocenia politykę gospodarczą ekipy Gierka; • charakteryzuje przemiany ustrojowo-administracyjne z okresu rządów Edwarda Gierka; • wyjaśnia, jakie sukcesy Polaków i dlaczego wykorzystywała propaganda lat 70. XX w.	**Uczeń:** • wyjaśnia, dlaczego fiat 126p stał się symbolem epoki Edwarda Gierka
28. Opozycja polityczna w latach 1976–1980	**Uczeń:** • wymienia przykładowe organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. (KOR, ROPCiO, WZZ); • wymienia przykłady działań środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki strajków z 1980 r.	**Uczeń:** • przedstawia cele działań organizacji opozycyjnych w Polsce w latach 70. XX w.; • wyjaśnia, jakie znaczenie miał wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża; • przedstawia działalność NSZZ „Solidarność”	**Uczeń:** • wymienia organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; • przedstawia cele działań tych organizacji; • charakteryzuje działalność środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki strajków z 1980 r.	**Uczeń:** • wyjaśnia, który nurt działalności opozycyjnej władze PRL zwalczały najbardziej i dlaczego; • wyjaśnia, jakie znaczenie miała pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski; • przedstawia struktury NSZZ „Solidarność”	**Uczeń:** • porównuje formułę wystąpień społecznych z lat 1970 i 1976 ze strajkami z 1980 r.

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
29. Czas stanu wojennego	**Uczeń:** • wymienia przykładowe ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; • podaje przykłady represji wobec działaczy opozycji i osób ją wspierających w trakcie i po zakończeniu stanu wojennego	**Uczeń:** • przedstawia relacje między władzami PRL a NSZZ „Solidarność”; • przedstawia reakcję działaczy „Solidarności” na wprowadzenie stanu wojennego	**Uczeń:** • wymienia ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; • przedstawia reakcję państw zachodnich na wprowadzenie w Polsce stanu wojennego; • charakteryzuje rolę Kościoła w trakcie stanu wojennego	**Uczeń:** • ocenia, jak ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego, wpłynęły na życie codzienne obywateli; • ocenia legalność i zasadność wprowadzenia stanu wojennego	**Uczeń:** • przedstawia ocenę stanu wojennego w literaturze polskiej i filmie polskim, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
VI. POLSKA I ŚWIAT NA PRZEŁOMIE XX I XXI W.					
30. Kryzys w ZSRS	**Uczeń:** • wymienia reformy przeprowadzone w ZSRS przez Michaiła Gorbaczowa; • wyjaśnia terminy: pierestrojka i głasnost	**Uczeń:** • wymienia trudności gospodarcze ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; • wymienia przyczyny kryzysu wewnętrznego w ZSRS; • wymienia przyczyny i skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie	**Uczeń:** • charakteryzuje gospodarkę ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; • charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Michaiła Gorbaczowa	**Uczeń:** • charakteryzuje konflikty narodowościowe w ZSRS; • wyjaśnia przyczyny i ocenia skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie	**Uczeń:** • przedstawia podłoże i konsekwencje konfliktów etnicznych w ZSRS w 2. połowie lat 80. i w latach 90. XX w.
31. Upadek PRL	**Uczeń:** • wymienia problemy gospodarcze Polski w latach 80. XX w.; • wymienia zmiany ustrojowe, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu	**Uczeń:** • przedstawia relacje między władzą a opozycją po stanie wojennym; • wymienia zmiany, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu; • wymienia kolejne zmiany ustrojowe z lat 1989–1990	**Uczeń:** • charakteryzuje sytuację gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w.; • charakteryzuje obrady Okrągłego Stołu	**Uczeń:** • wyjaśnia, co wpływało na zmianę stosunku władzy do opozycji; • ocenia realizację ustaleń Okrągłego Stołu	**Uczeń:** • wyjaśnia, genezę i znaczenie pojęć: wybory kontraktowe i sejm kontraktowy

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
32. Jesień Narodów i rozpad ZSRS	**Uczeń:** • pokazuje na mapie państwa, które powstały po 1989 r.; • wymienia przyczyny i etapy rozpadu ZSRS; • charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w Czechosłowacji	**Uczeń:** • charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w NRD i Rumunii; • wymienia przyczyny i skutki wojen czeczeńskich; • wymienia przyczyny i etapy rozpadu Jugosławii	**Uczeń:** • charakteryzuje sytuację w krajach bloku wschodniego w latach 70. i 80. XX w.; • porównuje przemiany z lat 1989–1990 w Czechosłowacji, NRD i Rumunii	**Uczeń:** • przedstawia proces rozpadu ZSRS; • przedstawia proces rozpadu Jugosławii; • wyjaśnia konsekwencje rozpadu ZSRS i Jugosławii	**Uczeń:** • przedstawia proces upadku komunizmu na Węgrzech lub w Bułgarii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
33. III Rzeczpospolita	**Uczeń:** • wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w Polsce po 1989 r.; • wymienia zasady konstytucji z 1997 r.; • wymienia problemy III Rzeczypospolitej	**Uczeń:** • charakteryzuje sytuację w Polsce na początku lat 90. XX w.; • charakteryzuje przemiany składu polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.	**Uczeń:** • charakteryzuje scenę polityczną w Polsce na początku lat 90. XX w.; • wyjaśnia, co wpływało na skład polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.; • przedstawia problemy III Rzeczypospolitej	**Uczeń:** • przedstawia bilans przemian w Polsce po 1989 r.; • ocenia proces lustracji i dekomunizacji przeprowadzany w Polsce po 1989 r.	**Uczeń:** • przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po 1989 r., w jego regionie
34. Polska w integrującym się świecie	**Uczeń:** • pokazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej w XXI w.; • wymienia organizacje, których członkiem stała się Polska na przełomie XX i XXI w.; • wymienia konsekwencje przemian gospodarczych przeprowadzonych w Polsce w latach 90. XX w.	**Uczeń:** • wymienia problemy gospodarki polskiej w latach 90. XX w.; • wymienia kierunki polskiej polityki zagranicznej na przełomie XX i XXI w.; • wymienia porażki i sukcesy polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.	**Uczeń:** • charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w latach 90. XX w.; • przedstawia proces wejścia Polski do NATO; • przedstawia proces integracji Polski z Unią Europejską	**Uczeń:** • przedstawia bilans przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; • ocenia konsekwencje przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; • charakteryzuje polską politykę zagraniczną po 1989 r.	**Uczeń:** • wyjaśnia, dlaczego w 1990 r. doszło do podpisania układu granicznego z RFN, mimo że RFN uznała polską granicę zachodnią w 1970 r., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

AUTORKA: Agnieszka Żuberek

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2022